

VASARIS * 1999 * FEBRUARY

VOL 50/NR.2

Sveiki!

EGLUTĖ

VASARIS / FEBRUARY / 1999 Vol. 50 / Nr. 2

TURINYS

- 1 MŪSŲ KRAŠTAS – LIETUVA, *Jonas Minelga*
- 2 LIETUVIAI ATKURIA SAVO VALSTYBĘ
- 4 PUPŲ PĖDAS, *A. Karosaitė*
- 5 IŠ ISTORIJOS LOBYNO
- 9 ŽIOGELIS, *S. Žlibinas*
- 9 LAIVAS, *Sigitas Geda*
- 10 IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO
- 13 MŪSŲ KŪRYBA
- 19 IŠ PASAKŲ SKRYNIOŠ
- 22 TIKIU
- 25 LIETUVIŲ KALBOS SKYRELIS
- 28 AR ŽINAI?
- 30 GALVOSŪKIAI
- 32 JUOKŲ MAIŠELIS
- 34 DĖKOJAME MŪSŲ RĖMĖJAMS

Pirmas viršelis: dail. Loreta Lapienyte

4-tas viršelis: dail. Zitos Sodeikienės

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išėina 10 numerių per metus; prenumerata – 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus – 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

REDAKTORĖ: Regina Kučienė

TECHNINĖ REDAKTORĖ: Audronė Norušienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Tel. (708) 301-6410; Fax: (708) 301-6410

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00, single copy \$1.50, to Lithuania and other countries, \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: EGLUTĖ, Lithuanian Educational Council of the USA Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Printed by Ričardo spaustuvė, Palos Hills, IL 60465

MŪSŲ KRAŠTAS – LIETUVA

Jonas Minelga

*Sakė tėtis ir mamytė —
Mūsų kraštas – Lietuva.
Ženk, sūnau, iškėles Vytį,
Ten, kur Baltija melsva.*

*Plauna žemę gintarinę
Dieną naktį nerami,
Kur didvyriai už tėvynę
Žūsta, laisvę gindami.*

*Kur Aušrinė naktį švyti —
Ošia liepos ant kalvos.
Ženk, aukštai iškėles Vytį,
Gint nuo priešų Lietuvos.*

LIETUVIAI ATKURIA SAVO VALSTYBĘ

Kiekvienas žmogus myli laisvę, jos siekia, ją brangina. Kiekviena tauta taip pat trokšta laisvės, nori būti savarankiška ir nepriklausoma.

Milijonai žmonių visais laikais kovojo ir guldė galvas už savo tautos nepriklausomybę.

Lietuvių tauta taip pat niekada neprarado vilties būti vėl laisva. 1918 metų vasario 16 d. Vilniuje Lietuvos Taryba paskelbė, kad atkuriamą Nepriklausoma Lietuvos valstybę.

Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo A K T A S

Nutarimas

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratišku būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba, pranešdama apie tai.....
vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

(Signatures and stamps)

BRANGI VALSTYBINĖ ŠVENTĖ

Didžiausia mūsų tautos šventė yra Vasario 16-ji. Dabar ji įgavo naują prasmę, susijusią su Kovo 11-ja. Lietuva yra maža tauta. Savo istorijoje ji išgyveno daug sunkių dienų ir išliko gyva. Ji išsaugojo kalbą, papročius ir liaudies meną. Už Tėvynės laisvę žuvo daug žmonių: vieni gynė Tėvynę su ginklu rankoje, kiti – beginkliai dainuojančios revoliucijos gretose. Šios prasmingos šventės proga gerai išmokime Vinco Kudirkos „Tautišką giesmę“, kuri tapo Lietuvos himnu.

LIETUVOS HIMNAS

Lietuva, Tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žeme,
Iš praeities Tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba Tavo naudai
Ir žmonių gėrybei.

Tegul saulė Lietuvoj
Tamsumas prašalina,
Ir šviesa, ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi.

PUPŲ PĖDAS

A. Karosaitė

Mamyte, man jau gėda
Ir juokiasi vaikai —
Mane lyg pupų pėdą
Skaron tu įsukai.

Skara, kepurė, paltas,
megztiniai keturi.
Ir stoviu kaip įkaltas
Aš kiemo vidury.

Nepakeliu aš kojų,
Nepasuku galvos.
Po kiemą aš ropoju
Kaip meškinas – vos, vos...

Aš noriu palakstyti
Ir vaikščioti greičiau.
Mažiau skarų, mamyte,
Kad būtų man šilčiau.

IŠ ISTORIJS LOBYNO

Prieš kelionę

Jeigu jau mes gimėme, atėjome į šį pasaulį, tai stenkimės jį kuo geriau pažinti. Pirmiausia – savo tėvynę Lietuvą. O tai visiškai nesunku. Net didelių pastangų nereikia, nes visa, kas mus aplinkui supa, – tai ir yra tėvynė. Vaikštom Lietuvos žeme, kalbame jos kalba, girdime ir patys dainuojame lietuviškas dainas. Viskas o viskas, net ir dangus virš galvos, oras, kuriuo kvėpuojame, yra mūsų tėvynė.

Ji nelabai didelė, mūsų tėvynė Lietuva, pasaulyje esama daug didesnių šalių. Bet ir ne tokia maža, kad aprėptum žvilgsniu žiūrėdamas pro langą ar žvalgydamasis nuo pirmos pasitaikiusios kalvos. Bet mūsų juk niekas neverčia tik prie vieno lango rymoti arba dairytis nuo artimiausios aukštumos. Žmogus ne medis, kuriam visą laiką tenka stovėti ten, kur išdygo ar buvo pasodintas. Mes galime keliauti pėsti, oru ir vandenimis. Net mintimis arba sapnuodamas žmogus sugeba atsidurti kitur.

Keliaudamas ir tėvynę geriau pažinsi. Ne veltui sakoma: geriau vieną kartą išvysti, negu šimtą kartų išgirsti. Tik reikia žinoti, kur nori keliauti ir ką keliaudamas pamatyti. Kaip žiūrėsi irgi svarbu: paukštis žvelgia beveik nuo debesų ir aprėpia plačiai, bet neaiškiai, o maža skruzdėlytė, pratusi žvelgti visai iš arti, pastebi patį mažiausią šapelį.

Pakol tas mokslininkas dar tik Andriukas ar Sauliukas kala daugybės lentelę, tenka kitaip vaduotis. Kaip? Ogi keliauti ir atidžiai dairytis, žiūrėti savo akimis, kokias jau Dievas davė. Ne tokios jos ir menkos, tos mūsų akys, dar turint ir galvą ant pečių, kurią sukioja ilgas, kas rytą mankštinamas kaklas, tai jau beveik kiekvienas sugeba, kas netingi.

Ne paslaptis, kad kaklą galima dar pailginti – ko aukščiau palipus.

Nes dairydamasis, pavyzdžiui, iš duobės ir ilgiausią kaklą turėdamas tik tos duobės kraštus regėsi. Kas kita – ant kalno užkopus. Tiesa, mūsų tėvynėje nėra nei Kaukazo, nei Himalajų, nei kitokio pasaulio stogo, nuo kurio akimis neaprepiami akiračiai atsivertų. Bet mūsų tėvynė, kaip jau sakyta, nėra tokia didelė ir plati, kad jai apžvelgti Himalajų reikėtų. Užtenka kalnų, kuriuos mūsų žemėje ledynai sunešė arba protėviai supylė.

Taip, esama ir tokių kadaise supiltų kalvų; legendos tvirtina, neva kitur joms žemę kepurėmis sunešdavę: kepurė išrasta daug anksčiau negu buldozeris. Tie piltieji kalnai ne šiaip sau pilkapiiais ar piliakalniais vadinami. Supildavo kalną, kad patiems saugiau ir patogiau būtų gyventi, žuvusius už tėvynės laisvę gražiau palaidotų, ant kitų net pilis pastatydavę. Daugybė tokių pylimų laikui einant išnyko, apaugo miškais, kur ne kur iš jų paliko tik kauburiai, kuriuos nuo šiaip sau kalvelių vien archeologai skiria, su kastuvais ieškantys žemėje gilios senovės žymių.

Kas kita – piliakalniai, dažniausiai gamtos, o ne žmogaus jėgomis sukurtos kalvos, už piltines aukštesnės, drūtesnės, todėl ir per ilga nesuiro, amžių amžius atlaikė. Kai kur ir pilys ant tų aukštumų tebestūkso, vienur tik jų liekanos ar sveikesni griuvėsiai, kitur net ir bokštai dangų teberemia, priešų ugnies išvengę arba jau mūsų laikais atstatyti.

Gal kas dar nežino ir nori paklausti, kodėl tas pilis mūsų protėviai statė, kam jos buvo reikalingos? O tai būtų labai įdomu, tik be galo ilga kalba, kurią čia tik keletu žodžių pradėsime.

Visų pirma tebus pasakyta, kad niekur kitur, kaip mūsų šalelėje Lietuvoje, nėra tiek pilių pristatyta. Kiek jų esama? Ogi tik išlikusių gal per šimtą. Kodėl tiek daug? Todėl, kad jokioj kitoj šaly žmonėms neteko tiek daug, taip ilgai ir taip atkakliai gintis nuo priešų, kovoti dėl savo laisvės. Pilys – tai kovos ženklai, tvirtovės. Jas statydavo priešams nelengvai prieinamose vietose tarp upių, ežerų ar pelkių. Maža to, dar ir

grioviais apkasdavo, jais vandenį paleisdavo, apreisdavo keliomis tvoromis ir sienomis, kurias perlipti priešams būdavo labai sunku. Vieną pilį priešams užpuolus, ten uždegdavo pavojaus laužus ir siųsdavo raitelius į kitas pilies, kad praneštų apie besiantinantį pavojų. Aplinkiniai žmonės rinkdavosi į pilį su vaikais, seniais ir moterimis, nes visiems grėsdavo būti paniekintiems ar išvarytiems į svetimas šalis. Kuris tik galėjo pakelti ginklą, tapdavo pilies gynėju, kovodavo iki paskutinio kraujo lašo. Apie Lietuvos pilių gynėjus, jų narsą ir pasiaukojimą net patys priešai legendas skleisdavo.

Deja, ne kiekvieną ateivių antplūdį pavykdavo atremti. Nedaug tėra pilių, kurios bent sykį nebuvo sudegintos, apgriautos, iš dalies ar visiškai užimtos.

Daug pastangų ir jėgų reikėdavo, kol nuniokotą pilį atstatydavo ir ten sugriždavęs ramus gyvenimas. Kunigaikščiai priiminėdavo garbingus svečius bei kitų valdovų pasiuntinius, kėlė puotas ir medžiokles, puošdavo savo menes ir iškilmių kiemus. Mažesni žmoneliai rūpinosi savo reikalais, dirbo žemę, prižiūrėjo vaikus ir gyvulėlius. Gyveno sau ir džiaugėsi dievų pasauliu.

Aišku, daugiausia pilių buvo prie didžiųjų upių, kur gyventi geriausia ir susisiekti lengviau. Ypač palei Nemuną, didžiąją mūsų upę, į kurią suteka daugelis kitų, mažesnių krašto vandenų. Bet didžiąja upė nuo jūros pusės, iš vakarų atsidangindavo ir pikčiausi priešai, kryžiuočiais, arba kryžiokais, vadinami. Tad ir pilys pagal Nemuną stovėjo visų didžiausios, labiausiai stiprinamos, todėl ir jų liekanų iki mūsų dienų išsilaikė daugiausia. Net ir po Žalgirio mūšio penkioliktojo amžiaus pradžioje, net ir po to, kai kryžiuočių galybė buvo visai palaužta, palei Nemuną pilys toliau klestėjo, o kiti didikai dar statėsi naujas, jau ne gynybines, o tik jų didybę rodančias. Jas puošė parkais, tvenkiniais, paveikslų galerijomis ar ginklų muziejais.

Tad ar reikia sakyti, kad niekas daugiau už tas panemunės pilies neregėjo, nepatyrė ir nesukaupė mūsų tėvynės istorijos, praeities

atminimo ženklų. Ir dabar dar tebekaupia tapusios muziejais, mokyklomis, iškilmių arba kokio nors naudingo užsiėmimo vietomis. Pasileisk į kelionę nuo pilies ant pilies, nesibodėk dairytis ir klausyti, ką tos pilys arba piliakalniai rodo, byloja, – skaityk šitą gyvą istorijos knygą, ir tėvynė tau atsivers nuo senovės versmių iki dabarties.

Seniai ketinau tokian žygin kilti pasikvietęs į talką jus, nenuoramas savo skaitytojus. Keliausiu ir pasakosiu, ką išvydau arba patyriau. Pridursite patys, jeigu ką užmiršiu pasakyti arba nepastebėsiu, – juk ne vienas prie Nemuno, kokios pilies, piliakalnio pašonėje gyvenate.

Pradėsime kelią nuo Nemuno aukštupio, iš pat Gardino, kur dunkso pirmoji panemunės pilis. Ir taipos žemyn pagal Nemuno tėkmę – pro Liškiavą, Merkinę, Alytų, Punią, Kauną, Veliuoną, Jurbarką, Medvėgalį – iki pat marių, kur Nemunas susitinka su jūra, iki pat Klaipėdos, kur yra pati nuotoliausia, bet irgi senovinė pilis.

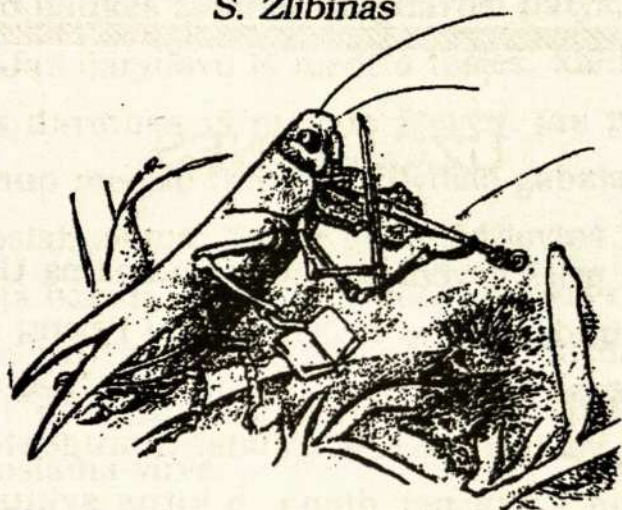
Tai bent kelionė, ar ne tiesa? Nors nebūsime pirmi, net ir teisingiausias pasaulio žmogus baronas Miunhauzenas, ieškodamas nuotykių, mėgo bastytis nuo pilies ant pilies. Bet mūsų kelionės net ir jo patirtieji nuotykiai neturėtų pranokti: ieškome ne nutikimų, o savo pačių praeities, ne išgalvoto, o būto. O grįžę iš tos kelionės visi užkopsime į Gedimino kalną, tą visų Lietuvos pilių pilį, pastovėsime po trispalve savo valstybės vėliava ir paklausysime: bene tebegaudžia dar toliese Gedimino, medžioklių ragas, bene tebestaugia vilkas iš Lizdeikos pranašingo sapno, anot legendos, davusios Didžiajam kunigaikščiui dingstį čia pastatyti galingą pilį ir įkurti Lietuvos valstybės sostinę, visame pasaulyje garsų miestą.

Tad – į kelionę! Susitiksimės Gardine, ant tenykštės pilies kuorų.

ŽIOGELIS

S. Žlibinas

Tarp žolynų,
Tarp žalių
Kam tu grieži
Smuikeliu?

— Jums, vaikučiai,
Jums, vaikai,
Griežiu visą dieną.

Klausia žioga
Du ežiai:
— Kas išmokė
Taip gražiai?

— Aš labai
Seniai einu
Į žiogų mokyklą.

Laivas

Sigitas Geda

Stovi mariose laivas,
Laive stovi jūreivis.
Tas jūreivis gražus,
Į mane panašus.

Kai užaugsiu, aš būsiu
Jūreivėlis toks pats,
Mamai laišką pasiųsiu,
Laišką – dėdė atneš.

IŠ TAUTOSAKOS LOBYNO

UŽGAVĒNĒS

Paskutinē diena prieš gāvēnios pradžia vadinama Užgavēnėmis. Jos paprastai būna antradieniais, o trečiadienį jau Pelenų diena. Prasideda ilgas pasniko laikas: mėsos visai negalima valgyti visas septynias savaites, o pieną vartoti tik retkarčiais. Suaugusieji galėjo sočiai pavalgyti tik vieną kartą per dieną, o kitus sykius – tik lengvai. Pasilinksminimai, šokiai, dainos buvo draudžiama. Todėl Užgavėnias žmonės stengėsi praleisti linksmai, valgyti riebiai ir kiek galima daugiau.

Pagrindinis Užgavėnių valgis – blynai. Dar buvo verdami kopūstai, dešros, kepamas kugelis. Užsigeriama namie darytu alumi ar gira.

Per Užgavėnias žmonės stengėsi nesėdėti namuose. Važiuodavo kuo toliau nuo namų, kad linai geriau augtų, kad arkliai eiklūs būtų. Kad bitės toliau skraidytų ir daugiau medaus prineštų, ūkininkai į roges įsidėdavo bičių avilį ir pavažinėdavo. Buvo galvojama, kad jei per Užgavėnias namie nesėdės, tai per visus metus turės progą pakeliauti, naujas vietas pamatyti.

Per Užgavėnias darydavo įvairius spėjimus, būrimus, susijusius su ūkio darbais.

Užgavėnių metu vykdavo ir dabar Lietuvoje populiarūs karnavalai (Mardi Gras), žinomi Pietų Amerikoje, Šiaurės Amerikos New Orleans mieste. Karnavalo kaukes žmonės darydavosi patys, todėl jos būdavo labai skirtingos. Jas darydavo iš medžio tošies, kailio, linų pluošto ir pan. Jei kaukės daromos iš medžio žievės, jas pradėdavo daryti vasarą. Nulupa nuo medžio tam tikro dydžio gabalą žievės, išpjauna skylės burnai, nosiai, akims. Kaukę gerai išdžiovina. Iš siūlų, samanų ar kailio prikljuoja barzdą, plaukus. Nuosava nosis nudažoma anglimi ar nubaltinama miltais. Ant galvos uždedama sena kepurė, apsivelkama per dideliais, suplyšusiais drabužiais, išvirkščiais kailiniais, susijuosiama virve.

Velnio kaukes droždavo tiesiai iš minkšto medžio. Išpjaunama ilga, kumpa nosis, ragučiai, atsikišęs smakras. Akims ir burnai padaromos skylės. Plaukai padaromi iš linų ar kailio. Iš kietos odos padarydavo liežuvį. Tokios kaukės išsaugodavo nuo vienu iki

kitų Užgavėnių daug metų.

Buvo mėgstama persirengti elgetomis, žydais, čigonais, velniais, giltine, ožiu, beždžione, gerve ir kt. Dažnai vyrai apsirengdavo moteriškais drabužiais, o moterys – vyriškais. Pasidirbdavo lėlę – „vaiką“, eidavo išburti ateitį, pasakyti laimę iš delno.

Kaukininkai eina iš vienu namų į kitus, pakeliui buvo vaišinami Užgavėnių valgiais ir gėrimais, bet kartais aplaistomi vandeniu. Jų eisena triukšminga, lydima muzikos, juokų ir dainų.

Pagaliau visi susirenka į vienus namus, kur Karnavalas užbaigamas

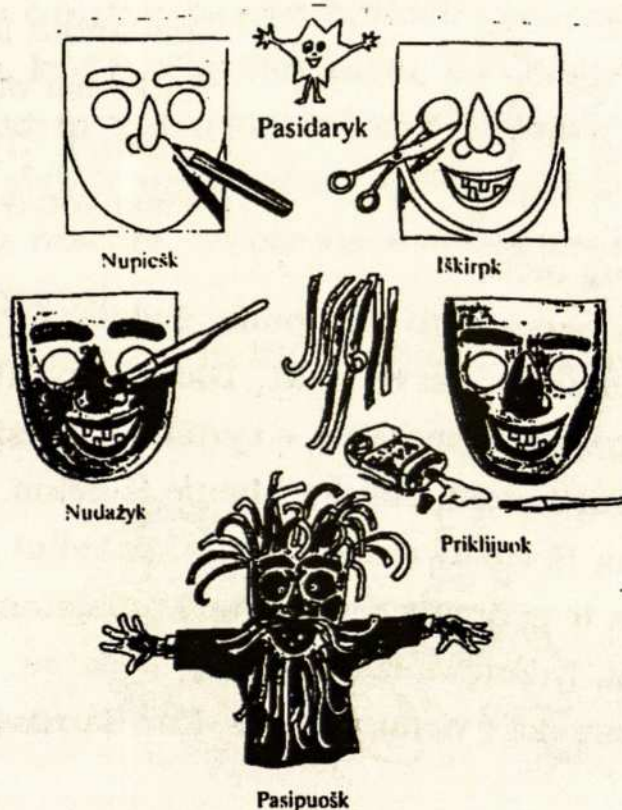
vaišėmis. Karnavalo eisenoje vežama parėdyta figūra, vadiname More, Čiučela ar Kotre. Ji padaroma taip: ant rogių ar rogučių pritvirtinamas senas ratas, kuris sukasi roges traukiant. Ant to rato pastatoma iš šiaudų moteriška figūra, aprenpta ilgais, palaidais drabužiais. Prie jos rankų pritvirtinama šluota. Roges traukiant, ratas sukasi, o su juo sukasi ir Kotrė. Jos rankos švaistosi į visas puses ir „šventina“ bet ką, kas per arti drįsta priėti. Juo smarkiau rogės traukiamos, tuo smarkiau Kotrė sukosi ir daužosi.

Sukraunamas laužas. Kotrė užverčiame ant laužo ir sudeginama.

Kaukininkams besivaišinant, į trobos vidų įvirsta Lašininis ir Kanapinis, du pagrindiniai Užgavėnių veikėjai. Lašininis – riebus, dešromis apsikarstęs, o Kanapinis – liesas, išdžiūvęs. Įvyksta kova. Lašininis pralaimi kovą, išvejamas pro duris. Kanapinis su virve, nuvytą iš kanapių, išveja visus nuo vaišių stalo.

Laikas baigti Užgavėnių linksmybes ir susikaupti Gavėniai.

*Iš Danutės Bindokienės
„Lietuvių papročiai ir tradicijos išėivijoje“*

MŪSŲ KŪRYBA

ŪKININKO SAPNAS

Vieną kartą, mažam kaimely Lietuvoj, gyveno labai neturtingas ūkininkas. Jis buvo geras vyras, sunkiai dirbo, padėjo kaimynams, užaugino gerus vaikus. Dabar jis jau buvo pasenęs ir rūpinosi, kad nepajėgs nupjauti rugius, kad jo senas arklys nebebus pajėgus darbui ir nebeturės užtektinai pinigų stogo taisymui.

Vieną naktį, po sunkios darbo dienos, sapne jis išgirdo balsą, kuris liepė keliauti į Trakus. Ten jis suras daug turto. Senis nusijuokė, nes neturėjo nei arklio, nei vežimo, o Trakai labai toli. Balsas klausė, kodėl jis pėsčias negali nueiti? Senis atsakė, kad jis per senas ir jo kojos per silpnos. Ryte atsikėlęs, jis ir pamiršo tą sapną. Kitą naktį jis vėl susapnavo tą patį sapną. Šį kartą pasitarė su žmona ir ji patarė, kad jis turėtų sekti savo sapną. Žmona įdėjo jam gabaliuką duonos ir dešros, pabučiavo ir išleido į kelionę.

Jis keliavo tris dienas iki pasiekė Trakus. Pavargęs ir alkanas, su skaudančiomis kojomis, atsisėdo po medžiu ant didelio akmens. Sėdėjo, galvojo ir laukė iki priėjęs sargas užklausė, kodėl jis čia sėdi? Senis papasakojo jam savo sapną. Sargas papasakojo jam apie savo panašų sapną – apie turta, kurią jis rastų mažame kaimelyje, seno ūkininko darže už didelio akmens. Bet niekada nėra buvęs mažam kaimely, nepažįsta jokio ūkininko, tai niekad to turto ir neieškojo. Abu vyrai nusijuokė iš tokių kvailių sapnų, ir senis pasisuko eiti atgal namo.

Grižęs, su žmona pradėjo kasti žemę už didelio akmens savo darže. Jie kasė ir kasė, kol taip pavargo, kad numetę kastuvą suko į namus. kažkas duobėj sublizgėjo. Senis pasilenkė pažiūrėti į iškastą duobę ir pamatė atspindinti savo veidą. Tą patį padarė žmona ir pamatė savo veidą. Jie atkasė veidrodį! Pirma pravirko, paskui nusijuokė sakydami, kad senio sapnas tikriausiai reiškė, kad jie yra vienas kito turtas! Paėmę veidrodį, pasisuko eiti namo, bet vėl kažkas duobėj sublizgėjo. Po veidrodžiu buvo užtektinai aukso jiems pataisyti stogą, nusipirkti naują arklį ir net padėti savo kaimynams. Nuo to laiko jie laimingai gyveno ir niekada neužmiršo, kad jie buvo viens kito turtas!

*Parašė ir iliustravo Danius Anelauskas
Šv. Kazimiero mokyklos, 7 sk. mokinys*

TRYS SAVANAUDŽIAI GYVULIAI

Labai labai seniai, kai gyvuliai kalbėjo žmonių kalba, gyveno zuikis, kuris rado didžiulį gintaro gabalą. Tas gintaras buvo didesnis net už voverę. Zuikiui nereikėjo to gintaro. Jis sušaukė visus gyvulius ir miško žvėrelius Lietuvoje. Kai visi žvėreliai ir gyvulėliai susirinko, zuikis visiems susirinkusiems pranešė, kad jis atiduos tą didžiulį gintaro gabalą tam, kuris atneš jam ką nors stebuklingo.

Atsirado trys gyvuliai, kurie labai norėjo to gintaro. Jie pasakė, kad jie suras ką nors stebuklingo. Paukštė norėjo iš gintaro pasidaryti karolius, kad visi stebėtųsi kokia ji turtinga. Paukštė skrido ir skrido, kol negalėjo daugiau paskristi. Ji nuskrido į pasaulio kraštą ir pamatė gėles ant aukšto kalno, kurios buvo stebuklingos. Kas turėjo tokią gelę, galėjo pagyti nuo bet kokios ligos. Tai paukštė nusiskynė tris gėles ir parskrido namo.

Šuo Kudlius norėjo gintaro, nes jis norėjo, kad visi galvotų, kad jis yra pats turtingiausias pasaulyje. Šuo Kudlius plaukė per daug daug vandenynų, perėjo per daug daug šalių, kol pagaliau atėjo prie didžiausio medžio pasaulyje. Jis lipo dvi dienas, kol pagaliau įlipo į

medį ir rado obuolį. Tas obuolys buvo stebuklingas. Kas tą obuolį atsikando, to visi norai išsipildė. Tai Kudlius nusiskynė tą stebuklingą obuolį, išlipo iš medžio ir sugrįžo namo.

Šuo Margis norėjo būti žymiausias ir girtis savo turtais visiems. Margis nuėjo į dykumą, kur smėlis buvo toks karštas, kad jis turėjo batus užsidėti. Margis norėjo paimti to smėlio, nes kas tą smėlį palies, tas pavirs į akmenį. Tai šuo šiaip taip to smėlio pasisėmė į stiklą ir sugrįžo namo.

Zuikis negalėjo nuspręsti, kuris daiktas vertingiausias jam būtų. Tai paukštė paėmė gintarą ir pasakė, kad ji turėtų tą gintarą gauti. Bet tada abu šunys norėjo paimti, ir visi trys pradėjo traukti gintarą kiekvienas į save. Taip jiems besitampant, gintaras nukrito ir sutrūko į tris lygius gabalus. Tai paukštė, šuo Kudlius ir šuo Margis visi gavo po vienodą gintaro gabalą. Jie visi buvo laimingi ir ilgai, ir laimingai gyveno.

Parašė ir iliustravo Daina Mattytė

Šv. Kazimiero lit. Mokykla, LA

KAI TĒTUKAS BUVO MAŽAS

Kai tētukas buvo mažas, jis gyveno ūkyje, Lietuvoje. Mano tētukas buvo vyriausias iš 18 brolių ir sesučių. Jie gyveno mažoje medinėje trobelėje. Prie trobelės buvo daržas, o prie daržo – sodas.

Pavasariį darže reikėjo pasėti ar pasodinti daržoves. Buvo begalės ir kitų darbų: avis apkirpti, laukus suarti, išakėti ir pasėti. Laukus arė su žagre.

Vasarą kitokie darbai būdavo. Reikėjo piktžoles rauti, arklius ganyti, šieną pjauti, grėbti ir išdžiovinti. Išdžiuvusį šieną iš laukų suvežti į ūkį. Vėliau rugius pjovė.

Rugpjūčio mėnesį linai pražydo. „Kiek vargo su tais linais“, pasakojo Tētukas. Daug vargo, sunkus darbas. Kai peržydėjo, rankomis rové. Tada suguldė, kad išdžiūtų. Po to su spragilu kūlė. Išskultus linus dėjo į vandenį ar ant žemės, kad rasoje išmirktų. Vandenyje linai mirko keletą savaičių, o ant žemės – visą mėnesį. Taip pūde linus. Išpūdytus linus reikėjo minti! Po to brukti. Išbruktus linus iššukavo ir pardavė kitiems verpti ir austi.

Tētuko kaime žmones gyvulius ganė kartu: karvės viename lauke, o avis – kitame. Piemenukai saugodavo savo gyvulius.

Tētuko šeima turėjo avių. Jo mama verpė vilnas ir mezgė pirštines, kojines ir megstukus. Ji audė staltieses, rankšluosčius ir lovatieses.

Rudenį surinkdavo visą derlių. Ir viską, ką užaugino ir pasigamino, pasidėjo žiemai.

Lina Bird

8 sk., mokosi namuose

Kas ką mėgsta?

Pasakysiu jums kažką:
Medų mėgsta kas? Meška!

Mėgsta karvė žalią šieną,
O maži kačiukai – pieną.

Mėgsta avižas arkliukas,
Mėgsta morką graužt kiškiukas.

Voverė – riešutukus,
O vaikai – saldainiukus.

Rima Pakalnytė
13 m., Vilnius

LIETUVOS GĖLĖS

Niekur nepamatysi
Tokių spalvų kaip Lietuvoje,
Niekur nepajusi
Tokių kvapų kaip Lietuvoje.

Čia margiausios pievos
Tarp žalių miškų,
Čia kvapniausios gėlės,
Žydinčios tūkstančiais spalvų.

Petras Gausa
Krasnovo aštuonmetė mokykla (Punske)

IŠ PASAKŲ SKRYNIOS

Apie triušį Petriuką

Beatričė Poter

Kartą gyveno keturi maži triušukai: Mopsis, Flopsis, Baltuodegis ir Petriukas. Gyveno jie kartu su mama Triušiene smėlio oloje, po didelės eglės šaknimis.

Vieną rytą ponia Triušienė tarė:

— Brangūs mano mažyliai, galite pasivaikščioti. Leidžiu eiti į laukus, leidžiu vaikštinėti miško keleliu, tik gink Dieve, nelįskite į pono Makgregoro sodą: būtent ten jūsų vargšą tėtį ištiko didi nelaimė – ponas Makgregoras jį sugavo, ir tada, deja, tėtis Triušis dingo... Na, dumkite ir neįkliūkite bėdon!

Senoji ponia Triušienė pasiėmė kraitele, skėtį ir nutrepsėjo pas kepėją. Nusipirko kepalą ruginės duonos ir penketą bandelių su serbentais.

Flopsis, Mopsis ir Baltuodegis buvo geri vaikai: jie paėjęjo miško keleliu ir puolė rinkti mėlynės. O neklusnysis Petriukas nudūmė tiesiai į pono Makgregoro sodą. Prasispraudęs pro vartelių apačią, jis nušokavo prie daržovių lysvių, kur surupšnojo kelis salotų kerelius, saują pupelių ir ridikėlių. Nuo šitiekos maisto Petriuką supykino, tad jis nutarė pasiieškoti petražolių. Ir štai už agurkų šiltnamio kampo jis susidūrė su pačiu ponu Makgregoru! Šis klūpėdamas sodino kopūstų daigelius, bet žaibiškai stryktelėjo. Mojuodamas grėbliu ir šaukdamas „Laikykite vagį!“ nusivijo vargšą Petriuką.

Petriukas baisiausiai nusigando, ėmė blaškytis po sodą, nes užmiršo, kur varteliai. Vieną batelį pametė kopūstuose, kitą – bulvėse.

Likęs basas ėmė skuosti keturiomis – taip buvo greičiau. Būtų jau ir išsigelbėjęs, jei ne ant agrastų krūmo užmestas tinklas, į kuriį įsipainiojo didelės žydro švarkelio sagos. O švarkelio būta naujo, ir varinių sagų būta labai dailių...

Petriukas pamanė, kad jau pražuvo, ir apsipyklė gailiomis ašaromis. Jo verksmą išgirdę draugiški paukšteliai didžiai sunerimo ir patarė Petriukui įtempus visas jėgas ištrūkti iš tinklo. Tuo pat metu šalia išdygo ponas Makgregoras su dideliu sietu, kuriuo rengėsi pagauti Petriuką. Bet šis išsinėrė iš švarkelio, nurūko į pašiūrę ir liuoktelėjo į laistytuvą, kuriame galima visai neblogai pasislėpti, jei, žinoma, ne ten buvęs vanduo.

Ponas Makgregoras beveik neabejojo, kad Petriukas pašiūrėje. Visų pirma jis iškilnojo tuščius gėlių vazonėlius, manydamas ten rasiąs padūkėlių. Deja, Petriukas nebeišlaikė ir garsiai nusičiaudėjo: „A-a-ap-čyyy!“. Ponas Makgregoras puolė prie jo ir jau būtų primygeš koja, bet triušukas nuvertęs tris vazonus su gėlėmis iššoko pro langą, kuris ponui Makgregorui buvo per siauras.

Ir šį kartą išsigelbėjęs Petriukas pritūpė pailsėti. Jis negalėjo atgauti kvapo, tirtėjo iš baimės ir nežinojo kur dingti. Be to, laistytuve jis kiaurai peršlapo. Po valandžiukės Petriukas ryžosi pastriuoksėti po sodą, ramiai apsidairyti. Ir štai jis aptiko duris, bet šios buvo užrakintos, o plyšys po jomis pasirodė per siauras. Sena pelė vis zujo pirmyn ir atgal per akmeninį slenkstį nešdama tai pupą, tai žirni. Petriukas jos pasiklausė, kur varteliai, bet pelė buvo įsikandusi tokią didelę pupą, kad nieko negalėjo atsakyti ir tik papurtė galvą.

Petriukas vėl patraukė prie pašiūrės ir staiga visai šalia išgirdo kažką darbuojantis kauptuku: grybšt-grybšt-grybšt-grybšt. Petriukas susigūžė, tačiau netrukus, lyg niekur nieko, išlindo iš po krūmo, įsiropštė į karutį ir apsidairė: ponas Makgregoras kaupė svogūnus; nugara jis buvo pasisukęs į Petriuką, o veidu – į sodo vartelius.

Triušukas labai atsargiai nulipo nuo karučio ir kiek įkerta leidosi takeliu. Ponas Makgregoras jį vėl pastebėjo, bet Petriukui tai buvo jau nesvarbu. Prasmukęs po varteliais ir nunėręs į mišką, jis suprato ištrūkęs į laisvę. Ponui Makgregorui liko Petriuko žydrasis švarkelis ir bateliai. Iš šių daiktų senasis sodininkas padarė kaliausę strazdams baidyti.

Petriukas dūmė nesustodamas ir nesidairydamas, kol pasiekė namus – savo olą. Jis buvo taip išvargęs, kad parkrito ant minkšto smėliuko ir gulėjo užsimerkęs. Mama Triušienė nors ir labai uoliai ruošė valgi, vis dėlto nustebo, kur gi Petriukas prarado drabužėlius. Tai jau antras švarkelis ir antra pora batelių, kuriuos jos sūnus pradangino per pastarąsias dvi savaites.

Petriukas jautėsi labai nekaip. Paguldžiusi jį į lovytę mama išvirė ramunėlių arbatos ir didelį šaukštą sugirdė Petriukui prieš miegą.

Tuo tarpu Flopsis, Mopsis ir Baltuodegis vakarienei valgė duonelės ir mėlynių užsigerdami pieneliu.

Rečiau vartojami žodžiai

<i>oloje</i>	–	<i>žvėrių urvas</i>
<i>dumkite</i>	–	<i>lėkite, bėkite</i>
<i>kraitelė</i>	–	<i>pintinė daiktams susidėti</i>
<i>prasispraudęs</i>	–	<i>prasiveržęs</i>
<i>surupšnoti</i>	–	<i>lengvai kramtyti, pešti</i>
<i>skuosti</i>	–	<i>skubiai eiti, bėgti</i>
<i>žydras</i>	–	<i>šviesiai mėlynas</i>
<i>liuoktelėjo</i>	–	<i>strykkelėjo, šoktelėjo</i>
<i>pašiūrė</i>	–	<i>pristatyta pastogė malkoms ar vežimui pastatyti</i>
<i>karutis</i>	–	<i>vežimėlis</i>
<i>kaliausė</i>	–	<i>paukščių baidyklė</i>

TIKIU

DU BALANDŽIUKAI

Kristaus paaukojimo (Grabnyčių) šventei artėjant

Nors Jeruzalės saulė kaitriai kaitino vienos pašiūrės langelį, tačiau už jo kantriai tupėjo balandėlė, laukdama, kada iš jos mažų kiaušinėlių išsiirs du balandžiukai.

Vieną rytą balandis rado savo mylimą balandėlę ne ant gūžtos tupinčią, bet atidžiai žiūrinčią į ją. Na, štai atėjo laikas ir jiems, dviem mažiems balandžiukams, išvysti Dievo sukurtąjį pasaulį! Balandžiai netvėrė džiaugsmu, o paukštyčiai, išžiodinę savo ilgus snapelius, jau reikalavo ko nors pasistiprinti...

Taip slinko dienos, balandžiukai apsiprato su nauju pasauliu, kuris buvo kur kas didesnis nei jų kiaušinio kevalas. Jie jau spėjo sužinoti, kad dieną šviečia saulė, o naktį – mėnulis, apsuptas mažų žvaigždučių, it mažų auksinių musyčių (taip jiems jos atrodė). Mažieji balandžiukai buvo tokie smalsūs ir žingeidus, kad jų tėveliai balandžiai vargu ar galėjo duoti atsakymus į jų klausimus. Tad jiems patiems norėjosi daug ką patirti, tačiau toliau nei gimtoji gūžta negalėjo nuskristi, nes silpni sparneliai nebuvo dar pakankamai tvirti.

Ach, tas nekantrumas! O gal tik vaikiškas smalsumas. Kai balandžiai buvo išskridę parnešti saviems paukštyčiams lesalo, jie nekantraudami vis dairėsi per lizdelio kraštą ir atdarą pašiūrės lizdelį. Taip peržvilgčiojant tai vienam, tai kitam balandžiukui, susistumdė nenuoramos ir vienas po kito atsidūrė ant gatvės. Pasipurtė, apsidairė, tačiau skristi nepajėgė. Tokius bejėgius galėjo bet kas paimti. Laimei, kad pastebėjo ne katinas, o žydų paaugliai berniukai,

kurie lakstė, bežaisdami miesto gatvėmis. Pastebėję betupinčius balandžiukus, paėmė juos į rankas ir tarėsi ką daryti.

Tuo tarpu į lizdelį sugrižo balandžiai ir, didžiam jų nustebimui, neberado savo vaikelių. Ir šen, ir ten bandė skristi, bet niekur negalėjo jų rasti. Nutupę prie savo gūžtelės, užburkavo gailią raudą: „nėra mūsų vaikelių, nėra mūsų balandžiukų, burkū, bur-kū!“

O berniukai nusprendė nusinešti balandžiukus į šventyklos turgavietę ir ten atsistoti prie prekiautojų. O gal kas nors iš jų ir nupirks du balandžiukus? Juk, kaip tiktai žydų paprotys pagal Viešpaties Įstatymą, už pirmagimį berniuką reikalavo duoti auką porą purplelių arba du balandžiukus. Taigi, berniukai atsistoję šalia prekeivių, ir jau ėmė tartis, ką darys su gautais pinigėliais, nors jų bus ir ne kažin kas.

Balandžiukai, tiesa, buvo patupdyti į narvelį, ir išgasčio didelėmis akimis, stebėjo kas darėsi aplinkui. O aplink stumdėsi, rėkavo daugybė žmonių, girdėjosi gyvulių mekenimas ir baubimas. Jie nesuprato kas čia vyksta, o kai pakeldavo jų narvelį pasiūlyti praeiviams, manydavo, kad žemė griūva. Baugu ir graudu jiems darėsi, apimtos siaubo širdelės taip smarkiai daužėsi, kad rodėsi tuoj pat pliū.

Netrukus prie vaikų priėjo du žmonės: jaunutė moteris su suvystytu kūdikėliu ir vyras. Jie pasiteiravo balandžiukų.

— Pirkite, pirkite iš mūsų, jie kaip tik tai tiks jums aukoti už jūsų pirmagimį! – šaukė vaikai.

— Marija, gal paimekime šiuos? – pasiteiravo sutikimo vyriškis.

Ji linktelėjo galvą ir balandžiukai atsidūrė kitose rankose. Berniukai, anksčiau galvoje apie pinigų kiekį ir jų išleidimą, dabar kažkaip keistai sužiūro į šiuos pirkėjus. Žvilgsniai krypo čia į motiną, į vyrą, vėl į motiną su kūdikėliu, ir negalėjo suprasti, kodėl taip norėjosi į juos žiūrėti. Gal todėl, kad jie nepyko ir nerėkė, kaip kiti

praeiviai? O gal traukė prie jų švelnus jų elgesys ir ramybė?

— Ar..., ar neparodytumėte savo vaikelio? — paklausė, išsidrašinęs vienas berniukas.

Moteris, kurią vyras buvo pavadinęs Marija, suprato vaiko norą. Ji pasilenkė prie būrelio vaikų, ir leido jiems pažvelgti į savo sūnelį.

— Jam bus suteiktas Jėzaus vardas, kuris reiškia „Dievas gelbsti“, — prabilo jaunoji motina.

Berniukai dar ilgiau norėjo žiūrėti į šį paslaptinę kūdikį, pabūti su jo gera mama, tačiau vyriškis, kurį moteris pavadino Juozapu, švelniai paragino paskubėti, nes artėjo aukojimo laikas.

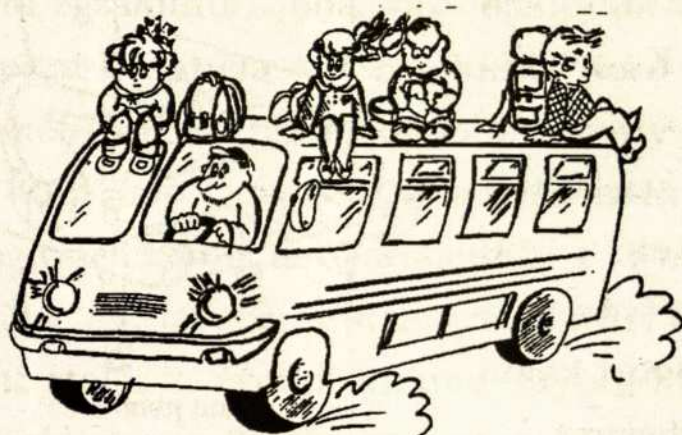
Auką už pirmagimį jie jau turėjo, tai buvo du, mums jau žinomi balandžiukai. Nors jie nesuprato, kas aplink juos dedasi, tačiau jų bailios širdelės buvo ramios, nors vėlgi nesuprato, kodėl.

O vaikai nustebę žiūrėjo įkandin šeimos, nešinos kūdikiu, kuriam bus suteiktas Jėzaus vardas. Vienas iš jų dabar prisiminė, kad visai neseniai jo tėvai kalbėjosi su kaimynais apie kažkokią ypatingą žinią, atneštą žmonių net nuo Betliejaus apylinkių. Jie sakė, kad įvykęs didis stebuklas, kad angelai pasirodė ir kalbėję piemenims, jog gimė lauktasis Mesijas. Ir tai įvyko daugiau nei prieš mėnesį.

Daug mįslių tądien vaikams iškilo, ir visą kelią iki namų ir namuose jie tik ir kalbėjo apie tai, pamiršę pinigus, pamiršę du rastus mažus balandžiukus.

Ryto Aušra

LIETUVIŲ KALBOS SKYRELIS

Kol užsidėjau batus, nespėjau ant autobuso!

Kaip kalbėti

Nesakyk!

Užsidėsiu batus

Bulkutė

Biški

Kalnierius

Aplamai

Penalas

Ružava

Bonkutė

Bonka

Bachūras

Basanoškės

Bliuskutė

Ant rytojaus

Ant greitųjų

Sakyk taip!

apsiausiu batus

bandelė

truputį

apykaklė

apskritai

pieštukinė

rožinė

buteliukas

butelis

vaikinas

basutės

palaidinukė

rytoj, kitą dieną

greitai, skubiai

Ar įmanoma atvažiuoti ant torto?

Jonas: O, kokia maloni staigmena! Nesitikėjau čia tavęs pamatyti. Ką veiki Vilniuje?

Onutė: Pradėjau studijuoti matematiką. Bet gal nestovėkime *ant gatvės*, nes šaltoka. Eikime geriau į kokią nors kavinę, pasikalbėsime.

Jonas: Tai gal į „Čiobrelį“? Jis čia visai netoli, Pilies gatvėje.

Onutė: Gerai, eime.

Jonas: Ar gyveni Saulėtekio matematikų bendrabuty?

Onutė: Ne, *ant kambario* pas gimines. Šeima nedidelė, tai vietos daug. Be to, retai kas būna namie. Mat dėdė dirba net *ant dviejų etatų*, teta – mokytoja, o jų sūnus mokosi *ant gydytojo*.

Jonas: Bet ar tau užtenka pinigų? Turbūt nedaug moki nuomos?

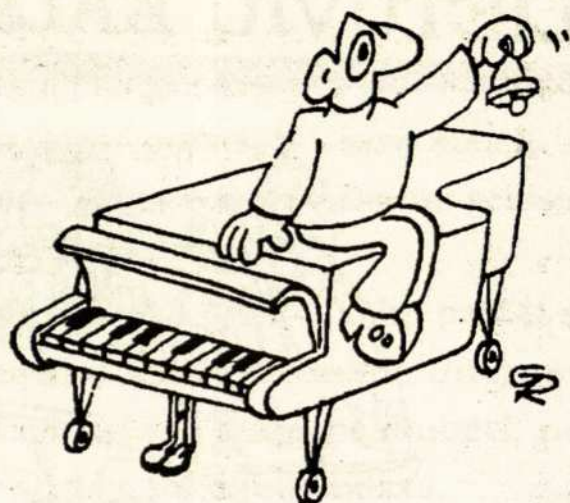
Onutė: Užmokėjus pinigų lieka tik *ant maisto*. Tačiau man tėvai padeda. Tiesa, kartais būna sunkoka, bet manau, kad vis tiek *pastatysiu ant savo* – kad pradėjau studijuoti, tai ir studijuosiu.

Jonas: Šaunuolė! Onute, ar galėtumėm susitikti, pavyzdžiui, sekmadienį? Aš jau turiu eiti, greitai prasidės paskaita.

Onutė: Žinoma, atvažiuok pas mane *ant torto*. Štai mano adresas. O kiek dabar valandų?

Jonas: Be penkių minučių vienuolika.

Onutė: Tai ir man jau reikia skubėti *ant traukinio*. Važiuoju į

Skambina ant pianino.

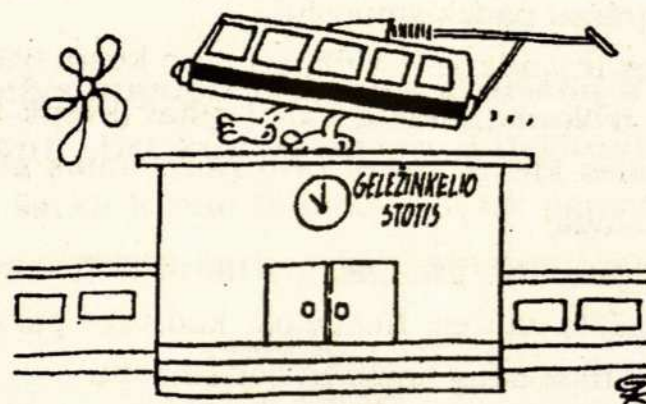
Šiaulius pas draugę. Lik sveikas! Iki pasimatymo sekmadienį!

Jonas: Iki!

Įsivaizduokime sūnų, sėdinti su knyga ant gydytojo pečių ir besimokantį egzaminui, Joną, važiuojantį ant torto pas Onutę, ar Onutę, greitai bėgančią ant traukinio. Nors ne vienas žinome, kada nereikėtų vartoti prielinksnio ant, bet vis dėlto dažniausiai pasakome taip kaip Onutė. „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ rašoma, jog prielinksnis ant vartojamas: 1. žymint vietą ar daiktą, kurių viršuje ar paviršiuje kas yra, darosi ar daroma: **Padėjo stiklinę ant stalo.** 2. žymint linkmę, kryptį, kuria kas vyksta: **Ji eina ant (link) namų.** 3. žymint asmenį ar daiktą, kuriam skirtas koks nors veiksmas: **Jis pyksta ant tavęs.** Taigi Onutė turėjo sakyti: *Bet gal nestovėkime gatvėje, nes šaltoka. Ne, nuomoju kambarį pas gimines. Mat dėdė dirba net dviem etatais (turi du etatus), teta – mokytoja, o jų sūnus mokosi gydytoju (gydytojo specialybės). Užmokėjus pinigų lieka tik maistui. (...) manau, kad vis tiek savo pasieksiu (...). Žinoma, atvažiuok pas mane, pavaišinsiu tortu. Tai ir man jau reikia skubėti į traukinį.*

Birutė Burdinaitė

Paimta iš „Aušra“ 1996.03.16-31

Šis autobusas važiuoja ant stoties.

AR ŽINAI?

KAIP ĮVEIKTI BAIMĘ?

Tadas labai gerai išmoko eilėraštį, kurį jam reikėjo pasakyti per mokyklos šventę. Jis jį deklamavo mamai, tėveliui, seneliams ir vyresniajai seseriai.

Visi namiškiai vieningai nusprendė, kad Tadas tikrai puikiai moka eilėraštį. Ir štai atėjo ilgai laukta šventė. Prasidėjo programa. Vaikai grojo, dainavo ir šoko, o kai atėjo eilė pasirodyti Tadui, jo širdis ėmė pašėlusiai daužytis krūtinėje, burna išdžiūvo, o galvoje sukosi tik viena mintis: „Aš neatsimenu nė vieno žodžio“. Kas gi atsitiko Tadui? Jį ištiko scenos baimės priepuolis. Taip būna ne tik tiems, kurie turi pirmą kartą išeiti į sceną. Nuo to kenčia daugelis žinomų aktorių, bet jiems tai praeina, kai pakyla uždanga ir prasideda spektaklis. Kaipgi įveikti šia baimę?

Pirmiausiai reikia įtikinti save, kad tu tikrai gerai žinai žodžius ir jų nepamirši. Tavo kūną valdo smegenys, ir kai tu pradedi panikuoti, jos siunčia pavojaus signalus kiekvienam tavo kūno organui: širdis ima plakti smarkiau, rankos prakaituoja, burna išdžiūsta. Dėl to tavo savijauta pablogėja. Kad įveiktum jaudulį, pasistenk nusišypsoti. Šypsena – tai tarsi žinia tavo smegenims, kad nieko baisaus neatsitiks. Mintyse pasakyk sau: „Aš esu ramus. Viskas bus gerai“. Iš karto tau nepavyks nusiraminti, bet pakartok šiuos žodžius keletą kartų, ir tau tikrai pasiseks. Užuot sakęs sau: „Man nepavyks, ir visi juoksis iš manęs“, pasakyk: „Aš tikrai gerai moku eilėraštį ir jį gražiai padeklamuosiu“.

Tu vis esi įsitemęs ir jaudiniesi? Vadinasi, tavo kūnui trūksta deguonies. Kad pašalintum šį trūkumą, keletą kartų giliai įkvėpk ir iškvėpk orą. Papildomas deguonies kiekis padės tavo raumenims atsipalaiduoti ir sumažins nervinę įtampą.

Be to, žinok, kad jaudulys praniks, kai tik tu išeisi į sceną ir pradėsi sakyti pirmas eilėraščio eilutes. Neabejok, kad tavo pasirodymas tikrai visiems patiks ir sulauksi daug karštų aplodismentų.

Iš „Mikė“ – Klaipėdos leidinio vaikams

KODĖL ŠARKA EŽIO NEMĖGSTA

Kartą susitiko ežys šarką ir sako:

— Poryt prie Ažuolo kelmo ruošinama kiaušinių paroda. Kurio paukščio kiaušiniai bus gražiausi, – to laukia vertinga dovana: dešimt didžiojo apuoko kiaušinių.

Šarka ne sykį buvo ragavusi didžiojo apuoko kiaušinių, padėtų tiesiai prie seno medžio. Ji patykodavo, kol apuokas kur nuskris, ir kuo ramiausiai juos gėrė. Tačiau tai buvo jau seniai, ir, prisiminusi kiaušinių skonį, šarkai net saldu pasidarė.

Ji pažadėjo atskristi į kiaušinių parodą.

Po poros dienų atskrido prie Ažuolo kelmo ir susitiko ežį:

— Tai kurgi tavo kiaušinių paroda? – tarškė šarka.

O ežys ir sako:

— Kaipgi, šarkele, jau vieversiai padėjo kiaušinėlius, ana jie tarp žolių duobutėje švyti. Ir karietaitės jau atnešė...

Pažiūrėjo šarka į jų kiaušinėlius – neišvaizdūs, prizo nelaimės. O čia dar ežys porina:

— Tavo, šarkele, kiaušiniai gražiausi. Jei daugiau jokių paukščių nebesulauksime, tai komisija, kurios narys ir aš esu, tau tą prizą – dešimt apuoko kiaušinių – atiduos.

Šarka nieko nelaukė, manydama, kad daugiau paukščių ir nepasirodys, padėjo ant žemės aštuonis dailius kiaušinius ir stovi ant kelmo.

O tuo metu ežys nupupsėjo prie jos kiaušinių ir ėmė juos valgyti. Šarka puolė ginti. Bet kur tu nuvarysi dygliuotąjį! Taip visus ir suėdė. Užpyko šarka ir nuo to laiko, kai tik pamato ežį, ima garsiai čerkšti. Varnos išgirsta šarkos šauksmą, sulekia ir dažnai ežius užkapoja.

Gediminas Isokas

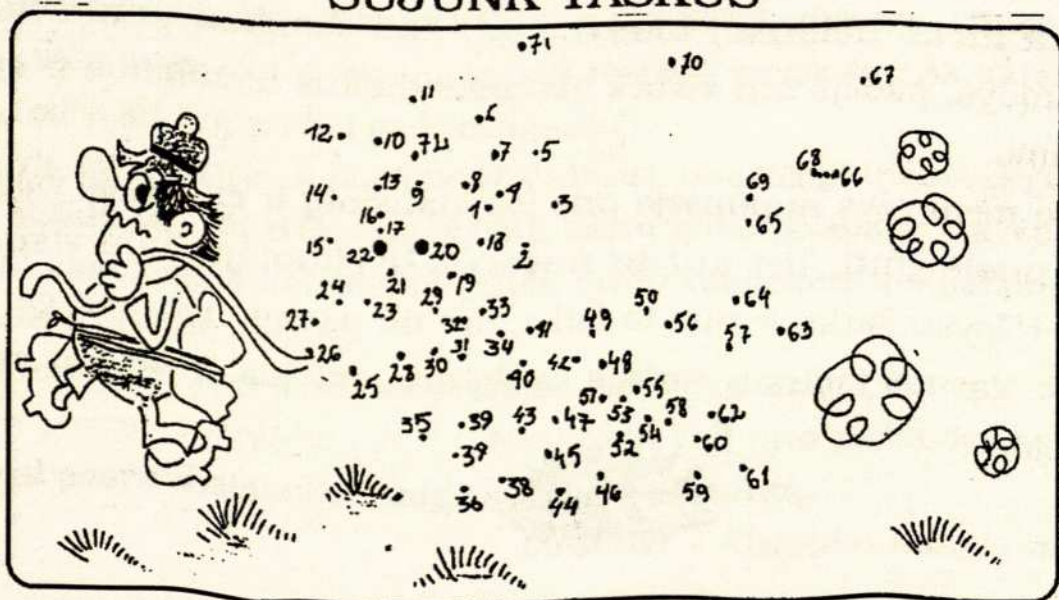
GALVOSŪKIAI

IŠSIBLAŠKĖLIAI

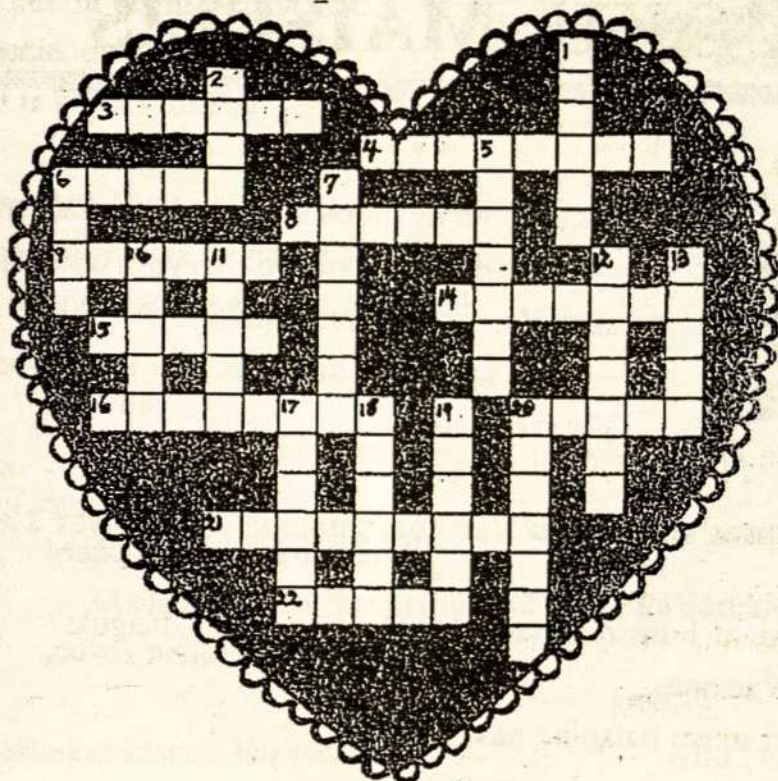
Topas, Bufas ir Barsas – trys šaunūs šuneliai. Deja, jų šeimininkai tikri išsiblaškęliai: supainiojo ne tik pavadėlius, bet ir savo daiktus pametė.... Padėk berniukams surasti savo šunelius, o šuneliams – išsiblaškęlių daiktus!

SUJUNK TAŠKUS

ŠIRDIES KRYŽIAŽODIS

Skersai:

3. Lietuviais..... ir būt!
4. Labai mėgstamas tautinis šokis.
6. Neapsimoka plaukti prieš
8. Kas atvaizduojama šiame galvosūkyje?
9. Nukirsto medžio liekana.
14. Eiti pro šalį.
15. Ant akmenų ar medžio žievės augas grybas.
16. Tegul saulė Lietuvos prašalina.
20. Taisyti prakiurusias kojines.
21. Vasario 14 d. yra Šv. šventė.
22. Mano tėvelių duktė būtų mano

Žemyn:

1. Širdis yra simbolis.
2. Lietuviais esame mes
5. Nepriklausomybės šventė yra 16 d.
6. Eina paskui.
7. Mūsų Tėvynė.
10. Medžio ir mėnesio pavadinimas.
11. Šveicarijos kalnai.
12. Vardan tos Lietuvos težydi.
13. Maitintis.
17. Kas reikalinga plovimui ir skalbimui?
18. Jei maistas patinka, sakom, kad jis
19. Kas, rašo, duonos neprašo.
20. Žemdirbys.

18. skanus, 19. skaito, 20. artojas.
 5. Vasario, 6. seką, 7. Lietuva, 10. liepa, 11. Alpių, 12. vienybė, 13. misti, 17. mūilas,
 15. kerpė, 16. tarnsumas, 20. adyti, 21. Valentinų, 22. sesuo. Žemyn – 1. melis, 2. gimė,
 KRYŽIAŽODIS: Skersai – 3. turime, 4. kalvelis, 6. srovė, 8. širdis, 9. kelmas, 14. praėti,

JUOKŲ MAIŠELIS

HUMO – JUMO

Jonukas po devintos valandos nori valgyti.

— Jonuk, negalima po devynių valgyti, skrandį skaudės. – prieštarauja mama.

— O iš kur mano skrandis žino kiek dabar laiko? – klausia Jonukas.

• • •

Guli Šerlokas Holmsas su daktaru Watsonu palapinėje. Holmsas klausia savo draugo:

— Mielasis Watsonai, ar jums nieko nesako šitos žvaigždės danguje?

— Ne, – atsiliepia Watsonas.

— O man sako. Kad mūsų palapinę pavogė!

• • •

Jonukas išdaužė langą. Jaunesnysis brolis jam šaukia:

— Greičiau bėk į balą! Mama su šlepetėmis.

• • •

— Mama, aš pavargau ir nebegaliu daryti namų darbų.

— Neveidmainiau, nuo pamokų ruošos dar niekas nenumirė.

— Bet ar verta šitaip rizikuoti?

• • •

— Ačiū, teta, už dovaną, – sako Sauliukas.

— Neverta dėkoti, mano mielas, – šypsosi teta.

— Ir aš taip manau, bet mama liepė.

• • •

Po pamokų Toto pažvelgė į savo pažymių knygele, pilną nulių, ir atsidusdamas tarė mokytojai:

— O, ponija, kokia tai bausmė mano mamai!..

• • •

— Petriuk, teta jau išeina. Ką reikia sakyti?

— Ačiū Dievui, – atsidūsta Petriukas.

Mama išmaudė savo mažą dukrelę ir šluosta ją. Mergytė klausia:

- Mamyte, kuo tu čia mane šluostai?
- Rankšluosčiu, dukryt.
- Tai kodėl ir kojas šluostai?

• • •

Žiemą visai mažutė Dovilė su mama eina slidžiu taku ir griuvinėja. Kad nepargriūtų mama veda ją, laikydama už paltuko kalnieriaus.

- Mamyte, nebijok, aš nepabėgsiu. Nelaikyk.

• • •

Viešnia:

- Kokie nuostabūs tavo plaukai, mažyle! Turbūt paveldėjai juos iš savo mamos?

Mažoji šeiminingų dukrelė:

- Manau, kad esu gavusi juos iš tėčio. Pažiūrėkite, ponija, ant jo galvos neliko nė plaukelio!..

• • •

Išsigandęs vėžliukas klausia tėtį vėžlį:

- Tėveli, ar aš esu nuodingas?
- Kodėl taip klausi, sūnau?
- Nes ką tik įsikandau sau liežuvį. • • •

- Kaip sekasi? Kodėl toks nusiminęs?
- Paprašiau tėvo, kad atsiųstų pinigų knygoms...
- Ir ką?
- Jis atsiuntė knygas! • • •

Motina:

- Šita višta nebededa kiaušinių, reikia ją papjauti.
- Sūnus:
- O tada jinai pradės kiaušinius dėti, taip?..

Mergaitė nuėjo su mama uogauti. Vos pamačiusi uogas, klausia:

- Mama, kokios čia uogos?
- Avietės.
- Tai kodėl jos visai į avis nepanašios?

• • •

Muziejaus direktorius klausia naujojo sargo:

- Na, kaip jums sekasi šiame darbe?
- Puikiai! Nepatikėsit, bet jau pardaviau tris Manė ir du Pikaso paveikslus.

- Padavėjau, ką ši musė veikia mano ledų deserte?
- Slidinėja...

DĒKOJAME MŪSU RĒMĒJAMS

Irenai Polikaitienei už 25 dol. auką
S. Rasiui už 50 dol. auką
Bernardui Žilaičiui už 5 dol. auką

Lithuanian Educational Council of the USA
13648 Kickapoo Trail Lockport, IL 60441 Tel. 708 - 301-6410